

Een cijfermatig zicht op de verhuisbewegingen in Limburg en de Limburgse gemeenten

Naast geboorten en overlijdens bepalen ook verhuisbewegingen de loop van een bevolking. In dit cijferdossier nemen we de verhuisbewegingen in Limburg en de Limburgse gemeenten meer in detail onder de loop. We doen dat op basis van gegevens uit het Rijksregister.

WELKE VERHUISBEWEGINGEN BRENGEN WE IN KAART EN HOE DOEN WE DAT?

We brengen de verhuisbewegingen in dit cijferdossier in kaart op basis van gegevens uit het Rijksregister. Omdat cijfers over verhuisbewegingen van jaar tot jaar sterk kunnen fluctueren, kijken we niet naar de evolutie op basis van jaarlijkse cijfers. In de plaats daarvan werken we met vijfjarige gemiddelden, met name over de loop van de jaren 2011 en 2021. We krijgen dan een idee van hoe de cijfers tijdens het laatste decennium evolueerden door de vijfjarige gemiddelden van 2011 en 2021 met elkaar te vergelijken.

In eerste instantie kijken we naar de verhuisbewegingen voor de provincie Limburg in haar geheel. Als algemene indicatoren belichten we de totale immigratie, de totale emigratie en het totaal migratiesaldo per 1.000 inwoners.

De totale immigratie naar Limburg is de optelsom van immigratie vanuit het buitenland én vanuit het binnenland (van buiten de provincie naar onze provincie), berekend per 1.000 inwoners. De totale emigratie vanuit Limburg is de optelsom van emigratie naar buiten de provincie (in het binnenland) én naar het buitenland, berekend per 1.000 inwoners. Het totaal migratiesaldo per 1.000 inwoners is het verschil tussen de totale immigratie en de totale emigratie per 1.000 inwoners.

Voor Limburg zoomen we ook verder in op de absolute aantallen van de gedetailleerdere immigratie- en emigratiecijfers: we bekijken het aantal inwijkingen vanuit, het aantal uitwijkingen naar en het migratiesaldo (in absolute cijfers) met het buitenland, een Vlaamse gemeente buiten Limburg, een Waalse gemeente en een Brusselse gemeente. Dit laat ons toe de aard van de verhuisbewegingen vanuit en naar Limburg nauwkeuriger bloot te leggen.

In tweede instantie belichten we in dit cijferdossier de verhuisbewegingen in de Limburgse gemeenten. Ook hier kijken we eerst naar de algemene indicatoren: de totale immigratie, de totale emigratie en het totaal migratiesaldo per 1.000 inwoners.

CIJFERDOSSIER - april 2023

De totale immigratie naar een gemeente is de optelsom van immigratie vanuit het buitenland én vanuit het binnenland (van buiten de gemeente naar de gemeente), berekend per 1.000 inwoners. De totale emigratie vanuit een gemeente is de optelsom van emigratie naar buiten de gemeente (in het binnenland) én naar het buitenland, berekend per 1.000 inwoners. Het totaal migratiesaldo per 1.000 inwoners is het verschil tussen de totale immigratie en de totale emigratie per 1.000 inwoners.

Het is ook interessant om op gemeentelijk niveau te kijken naar de meer specifieke migratiesaldo's per 1.000 inwoners: het migratiesaldo met het buitenland, met een Vlaamse gemeente (in of buiten Limburg), met een Waalse gemeente en met een Brusselse gemeente. Dat laatste plaatsen we niet op kaart, omdat er voor heel Limburg slechts weinig verhuisbewegingen vanuit en naar een Brusselse gemeente zijn.

We stellen de verschillende indicatoren op gemeentelijk niveau voor op kaart. We maken daarbij gebruik van standaardscores, die weergeven hoeveel standaardafwijkingen het cijfer van een gemeente afwijkt van het gemiddelde van alle Vlaamse gemeenten. We komen op basis daarvan tot een inkleuring van elke gemeente op kaart, met volgende interpretatie van de inkleuring: gaande van veel lager (donkerblauw) over lager (lichtblauw), gemiddeld (grijs) en hoger (lichtoranje) tot veel hoger (donkeroranje). Voor elke indicator worden gemeenten die er op basis van de standaardscores het meest uitspringen, expliciet benoemd in de tekst. Het kleine Herstappe laten we bij de bespreking van de cijfers buiten beschouwing.

DE TOTALE IMMIGRATIE, DE TOTALE EMIGRATIE EN HET TOTAAL MIGRATIESALDO VOOR LIMBURG

We beginnen met drie algemene indicatoren voor de provincie Limburg (figuur 01): de totale immigratie, de totale emigratie en het totaal migratiesaldo per 1.000 inwoners. We vergelijken het vijfjarig gemiddelde van 2011 met dat van 2021.

Stijgende totale immigratie en totale emigratie per 1.000 inwoners in Limburg

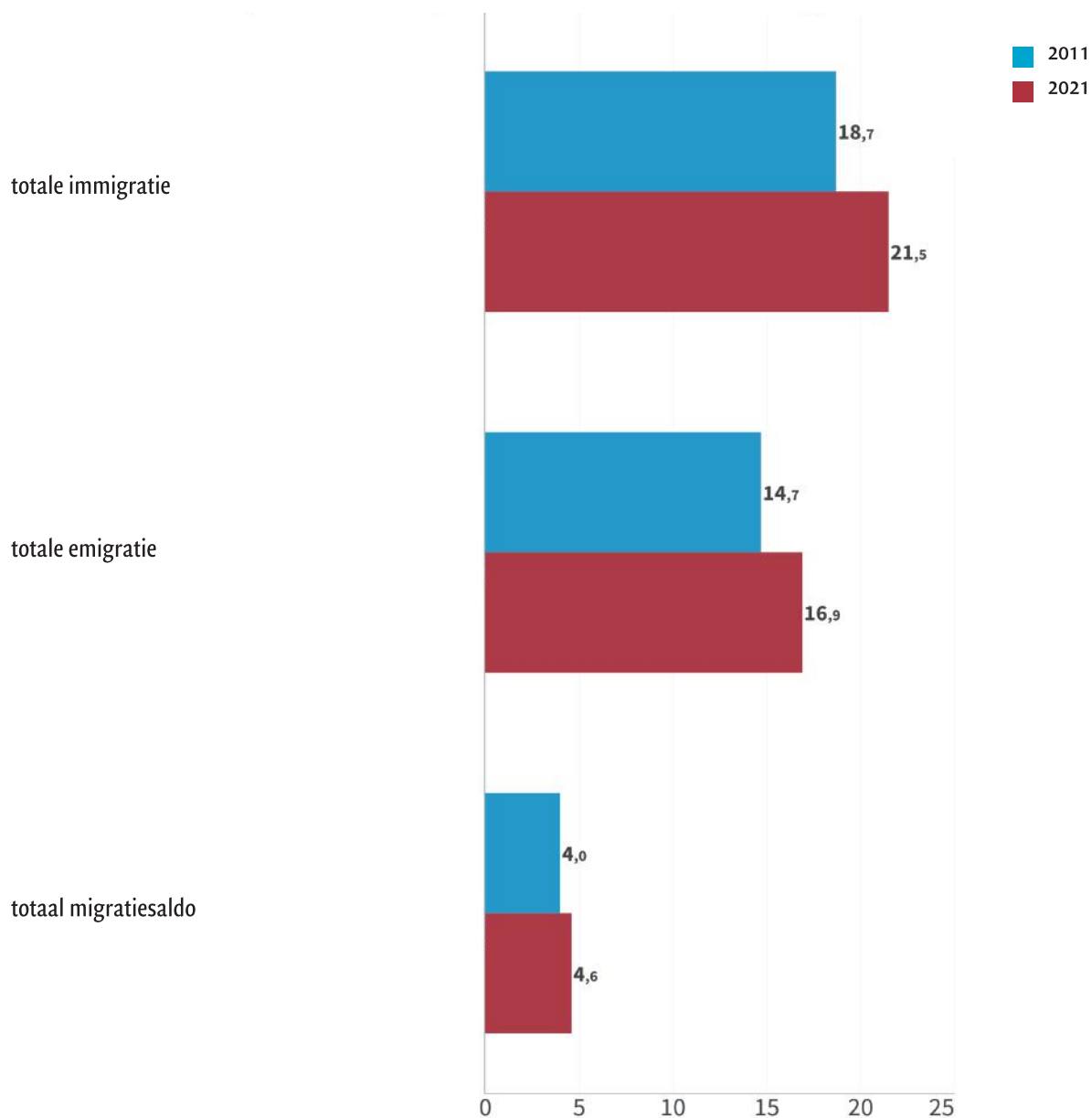
In 2011 kwamen er in onze provincie 18,7 Limburgers per 1.000 inwoners bij, die inweken van buiten Limburg. In 2021 was die totale immigratie per 1.000 inwoners gestegen tot 21,5. Ook de totale emigratie per 1.000 inwoners (uitwijkingen vanuit Limburg naar buiten de provincie) was in 2011 lager dan in 2021, maar de groei was iets minder sterk: van 14,7 naar 16,9 uitwijkingen per 1.000 inwoners.

Het totale migratiesaldo van Limburg is positief en stijgt licht

Zowel in 2011 als in 2021 lag de totale immigratie per 1.000 inwoners in Limburg hoger dan de totale emigratie per 1.000 inwoners. Dat maakt dat het totale migratiesaldo per 1.000 inwoners in beide jaren positief was. Omdat de totale immigratie tussen 2011 en 2021 iets sterker steeg dan de totale emigratie, steeg het totale migratiesaldo per 1.000 inwoners in Limburg licht: van 4,0 naar 4,6 per 1.000 inwoners. Concreet betekent dit dat het aantal inwijkingen het aantal uitwijkingen in Limburg in 2021 met 4,6 per 1.000 inwoners oversteeg.

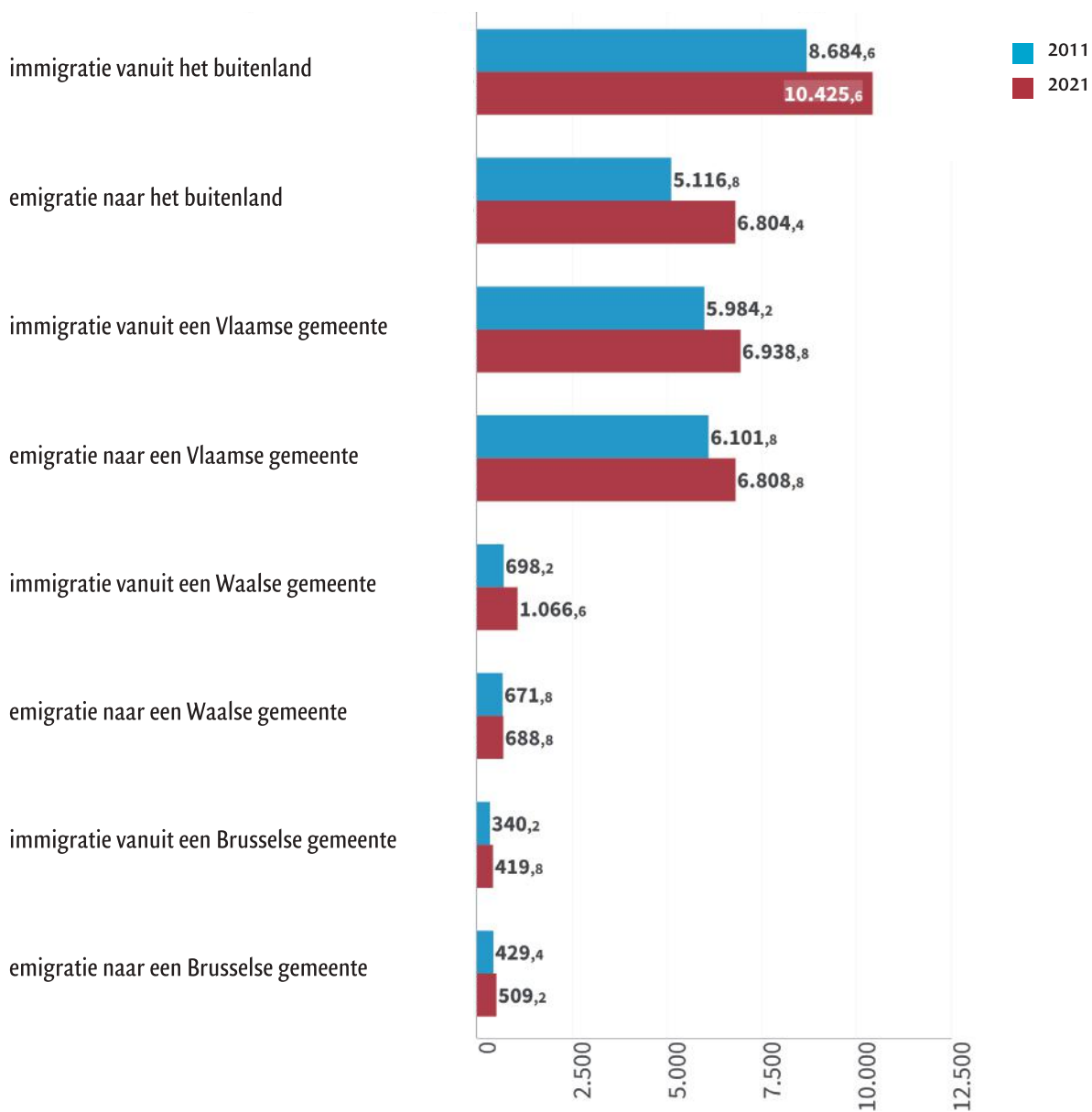
FIGUUR 01

Limburg: totale immigratie, totale emigratie en totaal migratiesaldo (per 1.000 inwoners / vijfjarige gemiddelden van 2011 en 2021)

FIGUUR 02

Limburg: immigratie vanuit en emigratie naar buitenland, Vlaamse gemeente, Waalse gemeente en Brusselse gemeente (aantallen / vijfjarige gemiddelden van 2011 en 2021)

DE GEDETAILLEERDE IMMIGRATIE- EN EMIGRATIECIJFERS VAN LIMBURG

Meer gedetailleerde cijfers over de verhuisbewegingen van Limburg bekijken we als absolute aantallen. Weer vergelijken we de vijfjarige gemiddelden van 2011 en 2021.

Figuur 02 toont voor 2011 en 2021 het aantal inwijkingen vanuit en het aantal uitwijkingen naar het buitenland, een Vlaamse (niet-Limburgse) gemeente, een Waalse gemeente en een Brusselse gemeente. Figuur 03 toont voor beide jaren het migratiesaldo met het buitenland, met een Vlaamse (niet-Limburgse) gemeente, met een Waalse gemeente en met een Brusselse gemeente.

Inwijkingen vanuit het buitenland vormen leeuwendeel van immigraties en ze stijgen

Wat meteen opvalt bij de immigratiecijfers van Limburg (figuur 02), is dat het aantal inwijkingen vanuit het buitenland veruit het grootst was, zowel in 2011 als in 2021. In 2021 (10.425) was dit aantal bovendien nog groter dan in 2011 (8.684). Ook het aantal inwijkingen vanuit een Vlaamse (niet-Limburgse) gemeente was aanzienlijk en steeg van 5.984 in 2011 naar 6.938 in 2021.

Het aantal inwijkingen vanuit een Waalse gemeente lag voor beide jaren op een veel lager niveau, maar het nam wel aanzienlijk toe van 698 in 2011 tot 1.066 in 2021. Nog lager was het aantal inwijkingen vanuit een Brusselse gemeente, maar ook dat aantal groeide van 340 in 2011 naar 419 in 2021.

Uitwijkingen naar buitenland en naar andere Vlaamse gemeenten zijn het grootst in aantal en ze nemen toe

In 2011 telden we 6.101 uitwijkingen vanuit Limburg naar een andere Vlaamse gemeente en 5.116 uitwijkingen naar het buitenland. In 2021 was het aantal uitwijkingen naar het buitenland veel sterker toegenomen (tot 6.804) dan het aantal uitwijkingen naar een andere Vlaamse gemeente (dat steeg tot 6.808), waardoor beide aantallen in 2021 heel dicht bij elkaar lagen (figuur 02).

Uitwijkingen vanuit Limburg naar Waalse en Brusselse gemeenten waren er veel minder. In 2011 waren er 671 uitwijkingen naar Waalse gemeenten, in 2021 een beetje meer (688). In 2011 waren er 429 uitwijkingen naar Brusselse gemeenten, in 2021 was dit aantal gestegen tot 509.

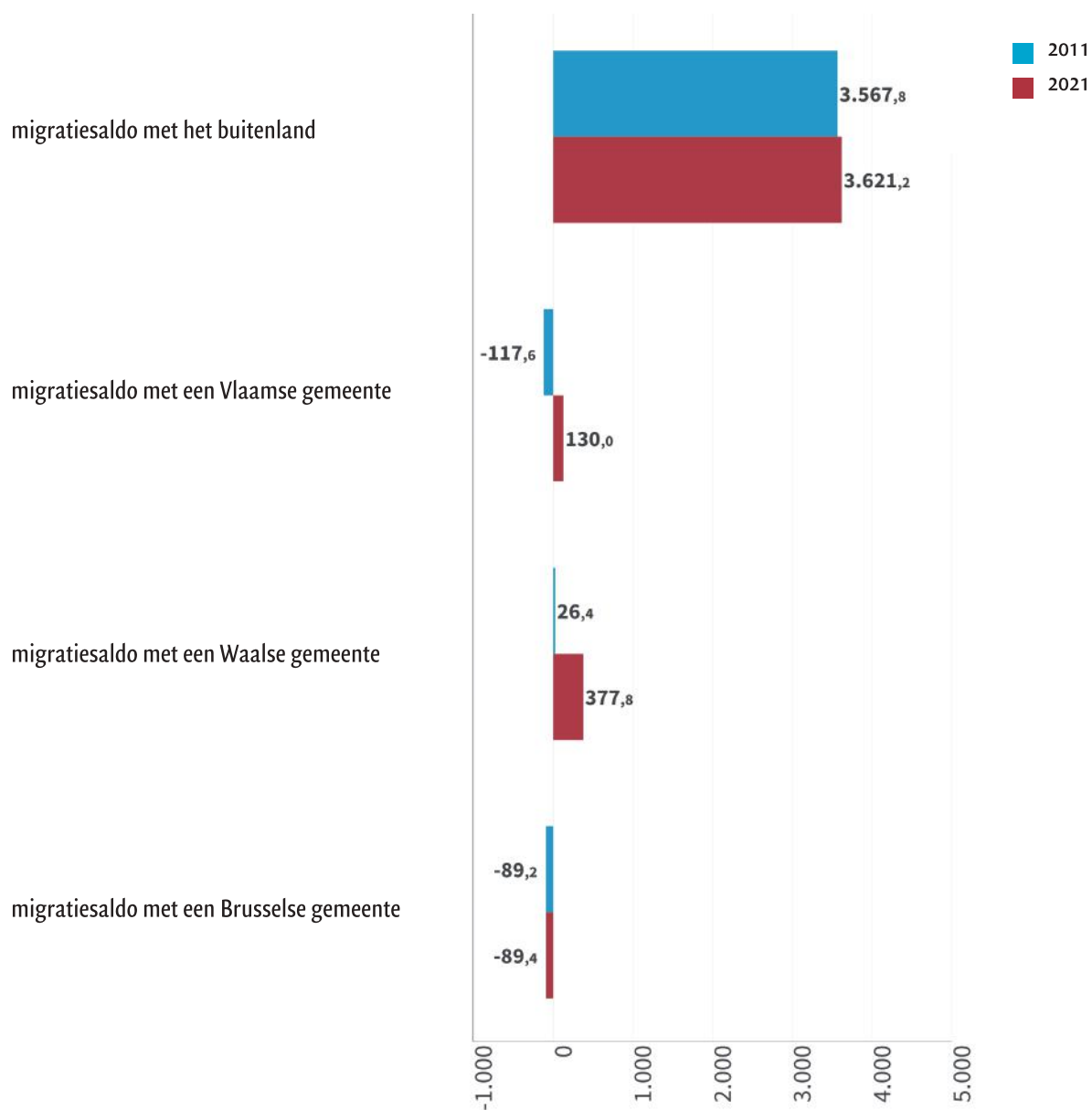
Limburg heeft (vooral) een positief migratiesaldo dankzij een positief migratiesaldo met het buitenland

Eerder in dit cijferdossier kwam er aan bod dat Limburg een positief migratiesaldo per 1.000 inwoners heeft, dat tussen 2011 en 2021 licht groeide van 4,0 naar 4,6 per 1.000 inwoners.

Uit figuur 03 leren we dat dit positief migratiesaldo per 1.000 inwoners in 2011 alleen te danken was aan het positief migratiesaldo (in absolute cijfers) met het buitenland. Er waren in 2011 immers 3.567 meer inwijkingen dan uitwijkingen met het buitenland, terwijl het saldo met een Vlaamse gemeente (-117) en met een Brusselse gemeente (-89) negatief was, en met een Waalse gemeente (26) lichtjes positief.

FIGUUR 03

Limburg: migratieasaldo's met buitenland, Vlaamse gemeente, Waalse gemeente en Brusselse gemeente (aantallen / vijfjarige gemiddelden van 2011 en 2021)

Ook in 2021 was het vooral dankzij een groot positief migratiesaldo met het buitenland (3.621) dat het totale saldo positief was, al was ook het migratiesaldo met een Waalse gemeente (377) en met een andere Vlaamse gemeente (130) matig positief, terwijl het saldo met een Brusselse gemeente (-89) negatief was.

In 2011 en 2021 stellen we voor Limburg op basis van het vijfjarig gemiddelde een groot positief migratiesaldo met het buitenland vast. Met welke landen(groepen) het migratiesaldo het positiefst was in 2011 en 2021, bekijken we op basis van de cijfers van die twee jaren (en niet op basis van de vijfjarige gemiddelden).

Dit is de top tien van landen(groepen) met het hoogste positief migratiesaldo in absolute aantallen in 2021: Azië (1.389), Nederland (1.131), Oost-Europa EU (703), Afrika (445), Turkije (319), Zuid-Europa (287), Oost-Europa niet-EU (249), Maghrebland (179), Noord- en West-Europa (88) en Centraal- en Zuid-Amerika (66). Tien jaar eerder, in 2011, kwam Nederland (230) pas op de zevende plaats en werd de top vijf gevormd door Azië (981), Oost-Europa EU (822), Oost-Europa niet-EU (487), Afrika (268) en Turkije (245).

DE TOTALE IMMIGRATIE, DE TOTALE EMIGRATIE EN HET TOTAAL MIGRATIESALDO IN DE LIMBURGSE GEMEENTEN

Na de analyse van de verhuisbewegingen op het niveau van de hele provincie dalen we af naar het niveau van de Limburgse gemeenten. Om gemeenten onderling met elkaar te kunnen vergelijken, is het nodig dat we kijken naar de cijfers per 1.000 inwoners. We belichten eerst de totale immigratie (figuur 04), de totale emigratie (figuur 05) en het totaal migratiesaldo (figuur 06) per 1.000 inwoners. Ook hier vergelijken we het vijfjarig gemiddelde van 2011 met dat van 2021 om de evolutie in kaart te brengen.

In welke gemeenten is de totale immigratie het hoogst en het laagst?

In 2011 was de totale immigratie per 1.000 inwoners veel hoger dan gemiddeld in Lanaken (72,1) en hoger dan gemiddeld in Sint-Truiden (64,3), Halen (60,0) en Zutendaal (59,7). In 2021 was er geen enkele gemeente die veel hoger scoorde dan gemiddeld (figuur 04), wel twee gemeenten die hoger scoorden (figuur 04): Leopoldsburg (74,3) en Houthalen-Helchteren (65,0).

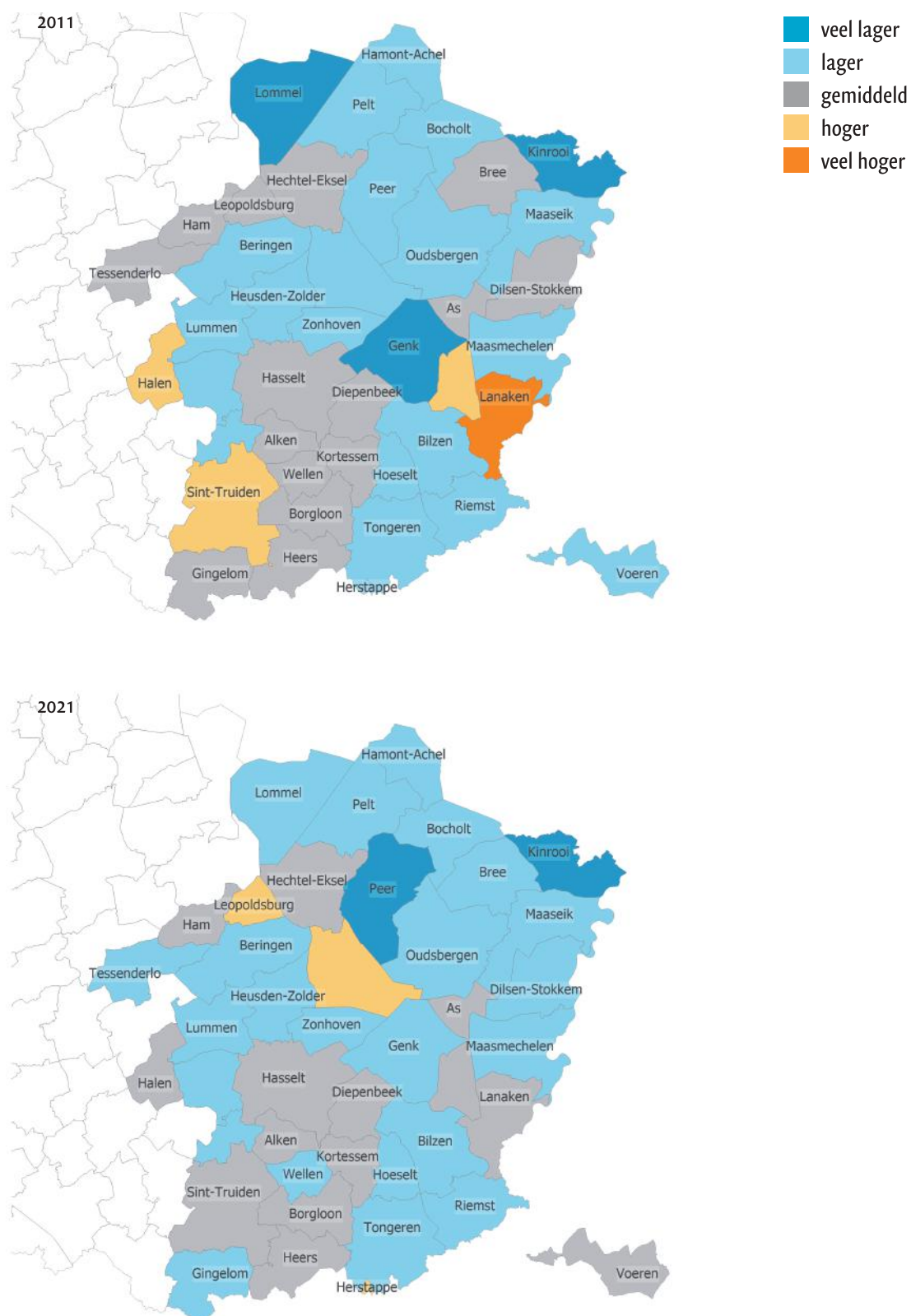
De totale immigratie per 1.000 inwoners was in 2011 veel lager dan gemiddeld in Kinrooi (34,5), Genk (35,4) en Lommel (35,4). In 2021 was dat het geval in Kinrooi (37,4) en Peer (41,5).

In welke gemeenten is de totale emigratie het hoogst en het laagst?

Lanaken (67,2) liet in 2011 een veel hogere totale emigratie per 1.000 inwoners dan gemiddeld noteren (figuur 05). In Zutendaal (58,7) en Sint-Truiden (57,7) was die totale emigratie per 1.000 inwoners in dat jaar hoger dan gemiddeld. Opvallend is dat deze gemeenten in dat jaar ook (veel) hoger scoorden wat de totale immigratie aangaat. In 2021 waren Houthalen-Helchteren (65,1), Leopoldsburg (61,2) en Lanaken (58,2) gemeenten met een hogere totale emigratie per 1.000 inwoners dan gemiddeld. Houthalen-Helchteren en Leopoldsburg hadden in dat jaar ook een hogere totale immigratie per 1.000 inwoners.

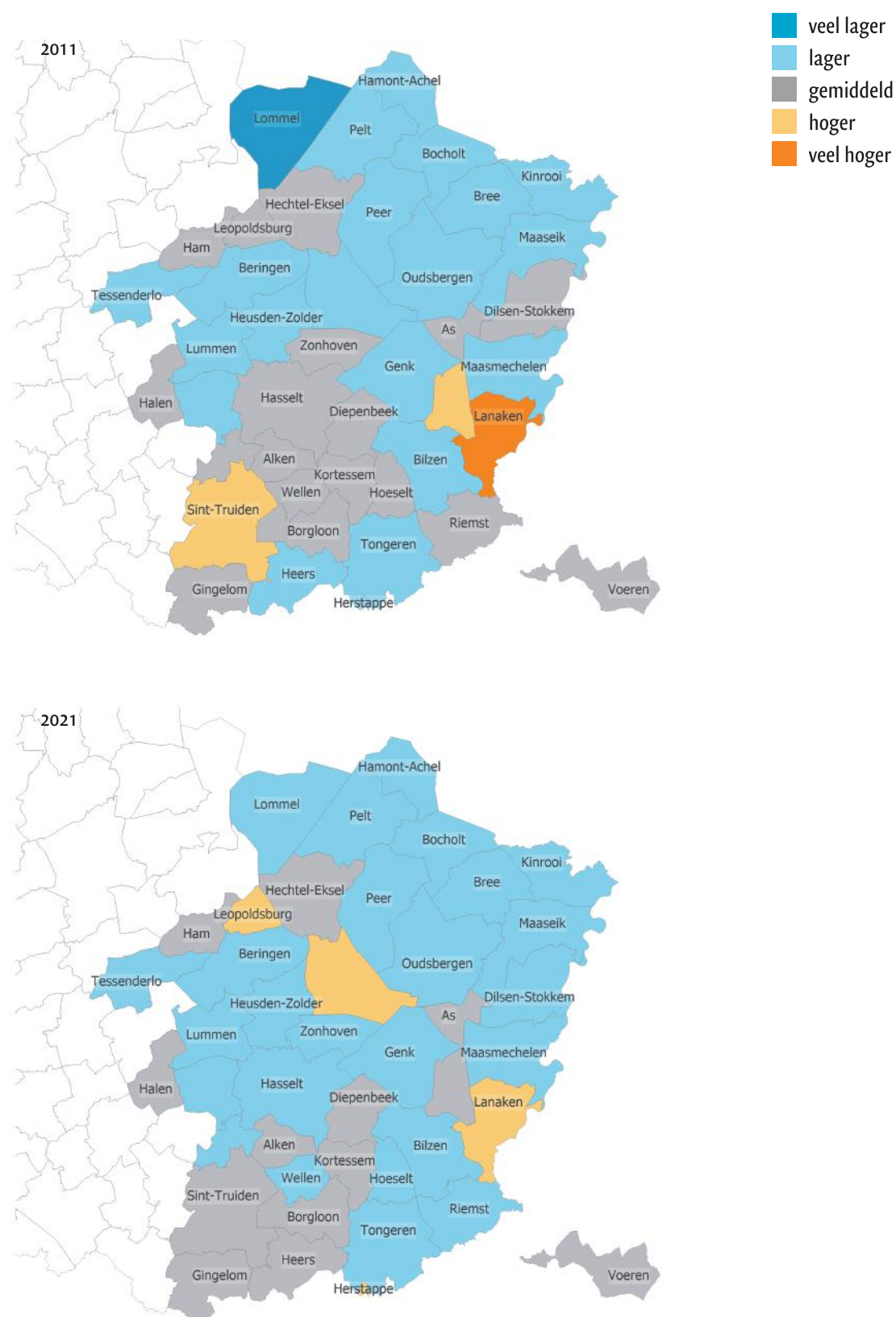
FIGUUR 04

Limburgse gemeenten: totale immigratie (per 1.000 inwoners / z-scores / vijfjarige gemiddelden van 2011 en 2021)

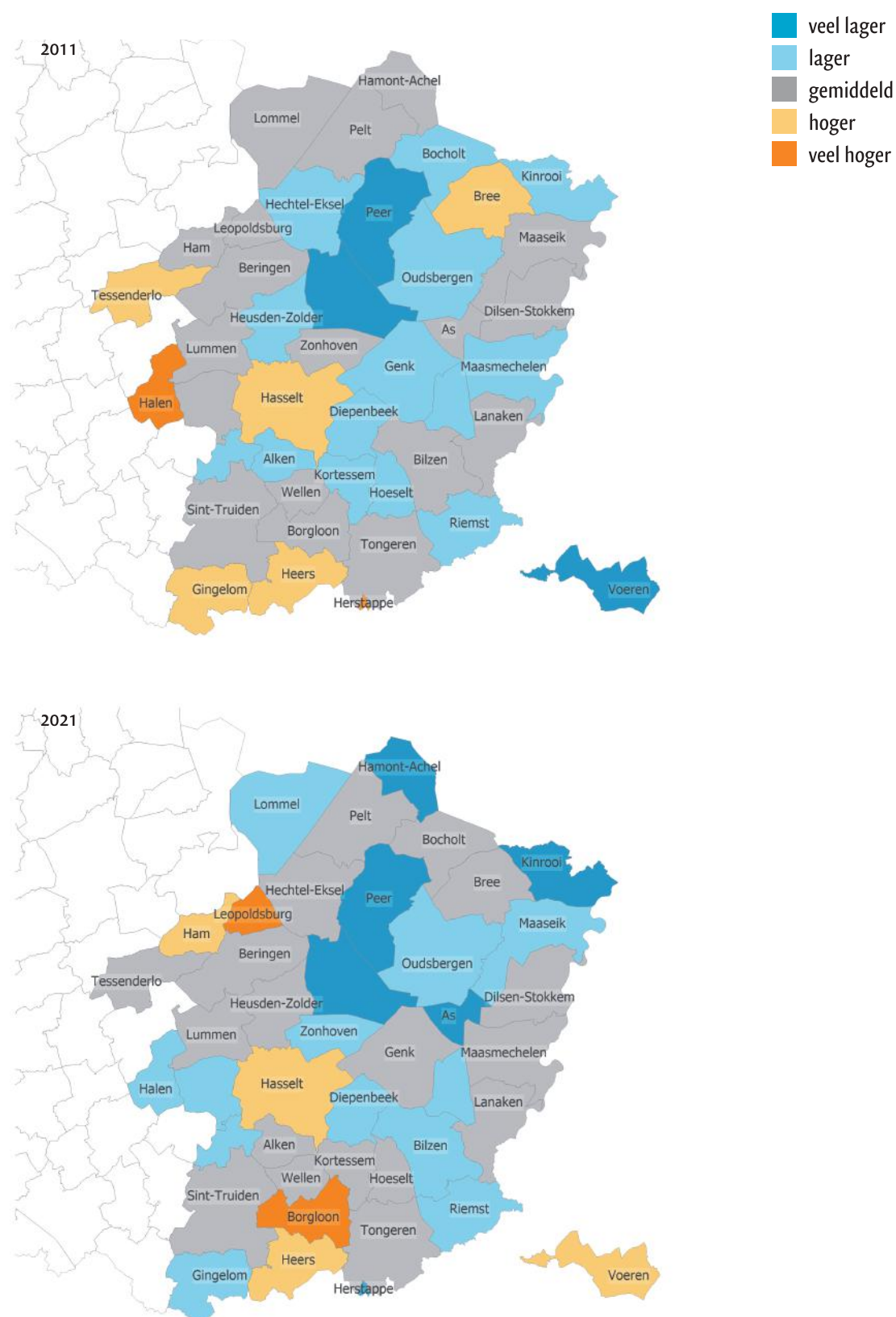
FIGUUR 05

Limburgse gemeenten: totale emigratie (per 1.000 inwoners / z-scores / vijfjarige gemiddelden van 2011 en 2021)

FIGUUR 06

Limburgse gemeenten: totaal migratiesaldo (per 1.000 inwoners / z-scores / vijfjarige gemiddelden van 2011 en 2021)

De totale emigratie per 1.000 inwoners was in 2011 veel lager dan gemiddeld in Lommel (30,6), in 2021 was dat voor geen enkele gemeente het geval.

In welke gemeenten is het totaal migratiesaldo het hoogst en het laagst?

Het totaal migratiesaldo (figuur 06), zijnde het verschil tussen de totale immigratie en de totale emigratie, berekend per 1.000 inwoners, was in 2011 veel hoger dan gemiddeld in Halen (12,8) en hoger dan gemiddeld in Bree (9,1), Hasselt (9,1), Tessenderlo (8,8), Heers (8,5) en Gingelom (8,2). In 2021 was het totaal migratiesaldo per 1.000 inwoners veel hoger dan gemiddeld in Leopoldsburg (13,1) en Borgloon (12,4), en hoger dan gemiddeld in Heers (8,4), Voeren (8,2), Ham (8,0) en Hasselt (7,8). Enkel Heers en Hasselt kwamen in 2011 ook al voor in het rijtje van hoger scorende gemeenten.

Het totaal migratiesaldo per 1.000 inwoners was in 2011 veel lager dan gemiddeld in Voeren (-5,0), Houthalen-Helchteren (-3,1) en Peer (-0,8) en lager dan gemiddeld in heel wat andere gemeenten, waarvan enkel in Nieuwerkerken (-0,2) nog negatief. In 2021 was dat saldo per 1.000 inwoners veel lager dan gemiddeld in Peer (-0,6), As (-0,2), Houthalen-Helchteren (-0,1), Kinrooi (-0,1) en Hamont-Achel (0,0). Hamont-Achel is de enige van deze gemeenten met een niet negatief saldo.

MIGRATIE MET HET BUITENLAND, MET VLAAMSE GEMEENTEN, MET WAALSE GEMEENTEN EN MET BRUSSELSE GEMEENTEN IN DE LIMBURGSE GEMEENTEN

Het totaal migratiesaldo per 1.000 inwoners op gemeentelijk niveau is samengesteld op basis van het migratiesaldo met het buitenland (figuur 07), met een Vlaamse (of andere Limburgse) gemeente (figuur 08), met een Waalse gemeente (figuur 09) en met een Brusselse gemeente. Omwille van het lage aantal migraties met een Brusselse gemeente op Limburgs niveau, plaatsen we het migratiesaldo met een Brusselse gemeente voor de Limburgse gemeenten niet op kaart. Voor al deze migratiesaldo's vergelijken we het vijfjarig gemiddelde van 2011 met dat van 2021 om de evolutie in kaart te brengen.

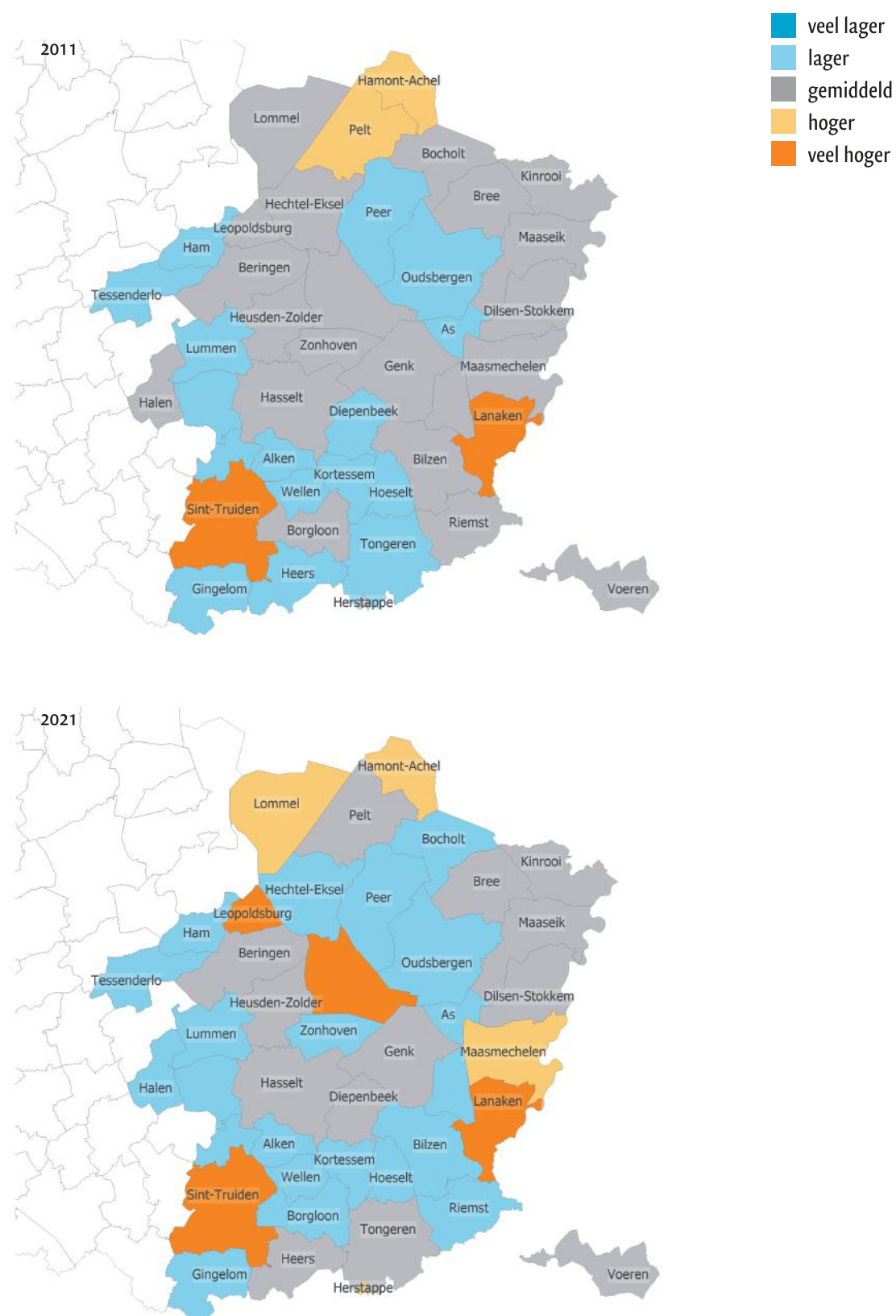
In welke gemeenten is het migratiesaldo met het buitenland het hoogst en het laagst?

In 2011 was het migratiesaldo met het buitenland per 1.000 inwoners veel hoger dan gemiddeld in Lanaken (16,4) en Sint-Truiden (14,4), plus hoger dan gemiddeld in Hamont-Achel (9,3) en Pelt (6,6). In 2021 was dat saldo veel hoger dan gemiddeld in Leopoldsburg (14,7), Houthalen-Helchteren (14,3), Sint-Truiden (10,8) en Lanaken (8,6), plus hoger dan gemiddeld in Lommel (8,1), Hamont-Achel (5,9) en Maasmechelen (5,3). Sint-Truiden, Lanaken en Hamont-Achel kwamen ook in 2011 al voor in het rijtje van (veel) hoger scorende gemeenten.

In 2011 was het migratiesaldo met het buitenland per 1.000 inwoners lager dan gemiddeld in zestien gemeenten, in 2021 in eenentwintig gemeenten. Opvallend is dat het migratiesaldo in al deze gemeenten positief is.

FIGUUR 07

Limburgse gemeenten: migratiesaldo met buitenland (per 1.000 inwoners / z-scores / vijfjarige gemiddelden van 2011 en 2021)

In welke gemeenten is het migratiesaldo met een Vlaamse (of andere Limburgse) gemeente het hoogst en het laagst?

In 2011 was het migratiesaldo met een Vlaamse (of andere Limburgse) gemeente per 1.000 inwoners veel hoger dan gemiddeld in Halen (10,0), plus hoger dan gemiddeld in Gingelom (7,5), Tessenderlo, Bree, Heers, Hasselt, Ham, As, Wellen, Herk-de-Stad, Borgloon, Tongeren, Dilsen-Stokkem, Lummen en Beringen (2,7). In 2021 was dit saldo veel hoger dan gemiddeld in Borgloon (9,7) en hoger dan gemiddeld in Ham (7,2), Wellen, Alken, Lummen, Kortesseem, Hasselt, Hechtel-Eksel, Bree, Bocholt, Hoeselt en Dilsen-Stokkem (3,0). Alken, Kortesseem, Hechtel-Eksel, Bocholt en Hoeselt zijn nieuw in dit lijstje van gemeenten, vergeleken met de gemeenten die (veel) hoger scoorden in 2011 (figuur 08).

In 2011 was het migratiesaldo met een Vlaamse (of andere Limburgse) gemeente per 1.000 inwoners veel lager dan gemiddeld in Lanaken (-10,8), plus lager dan gemiddeld in Sint-Truiden (-7,1), Houthalen-Helchteren, Hamont-Achel, Maasmechelen, Kinrooi, Genk en Zutendaal (-2,9). In 2021 was dit saldo veel lager dan gemiddeld in Houthalen-Helchteren (-13,6), plus lager dan gemiddeld in Hamont-Achel (-5,8), Lanaken, Sint-Truiden, Kinrooi en Voeren (-3,5).

In welke gemeenten is het migratiesaldo met een Waalse gemeente het hoogst en het laagst?

In 2011 was het migratiesaldo met een Waalse gemeente per 1.000 inwoners (figuur 09) hoger dan gemiddeld in Tongeren (0,9) en Heers (0,4), plus veel lager dan gemiddeld in Voeren (-5,2). Alle andere gemeenten scoorden gemiddeld, met een saldo variërend tussen 0,3 en -0,3.

In 2021 was dit saldo veel hoger dan gemiddeld in Voeren (8,9), Tongeren (4,2), Heers (3,6) en Riemst (3,3), hoger dan gemiddeld in Gingelom (1,3) en Borgloon (0,9), plus lager dan gemiddeld in Lommel (-0,8) en Houthalen-Helchteren (-0,5). Alle andere gemeenten scoorden gemiddeld, met een saldo variërend tussen 0,6 en -0,5.

In welke gemeenten is het migratiesaldo met een Brusselse gemeente het hoogst en het laagst?

Er is weinig migratie tussen Limburg en Brusselse gemeenten. Daarom stellen we de gemeentelijke cijfers niet voor op kaart. In 2011 scoorden - op Lanaken na (-0,6, lager dan gemiddeld) - alle gemeenten gemiddeld qua migratiesaldo met een Brusselse gemeente per 1.000 inwoners. In 2021 scoorden - op Lommel na (-1,3, lager dan gemiddeld) - ook alle gemeenten gemiddeld.

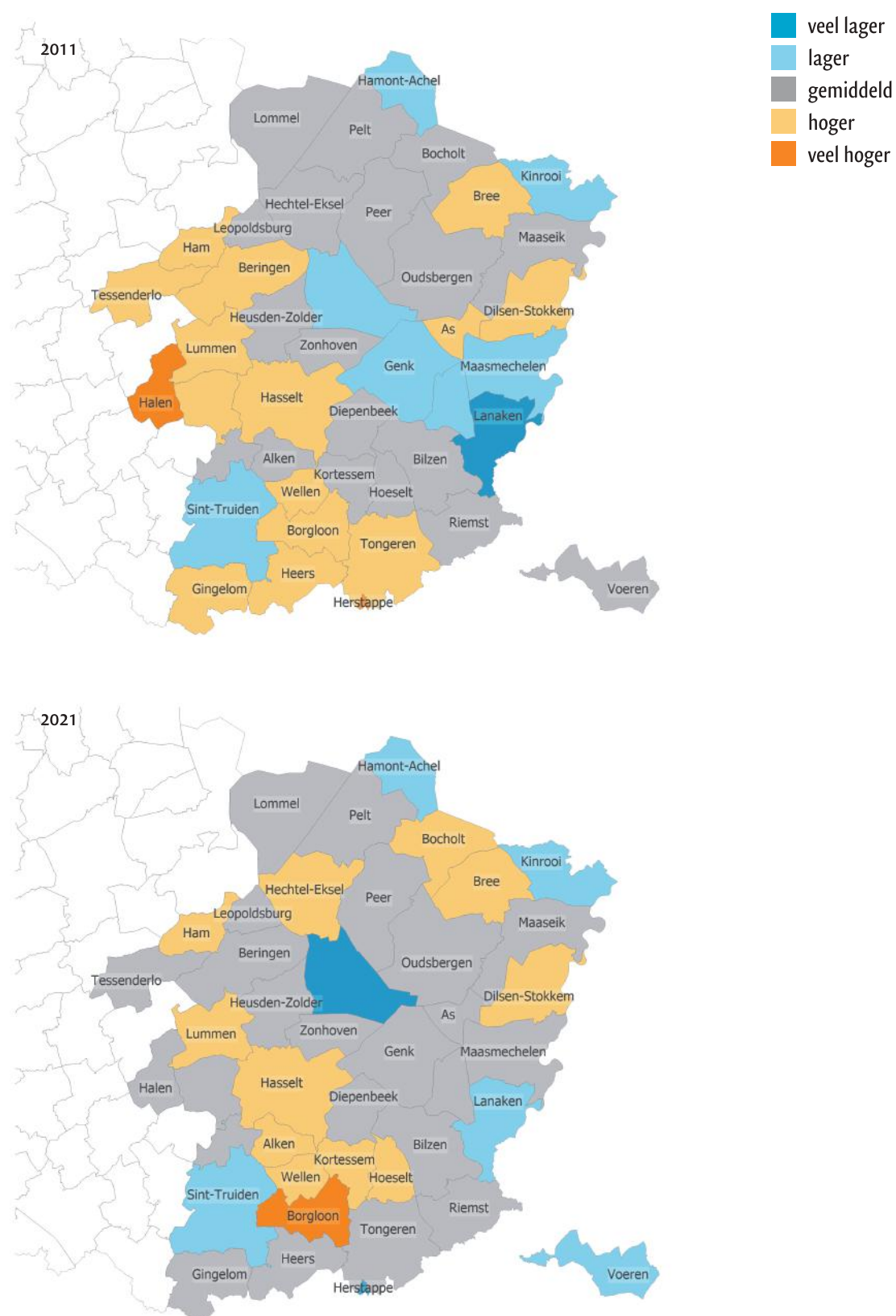
EEN BLIK OP DE GEMEENTEN MET HET HOOGSTE TOTAAL MIGRATIESALDO

Kijken we tot slot nog even naar de gemeenten die in 2021 (volgens het vijfjarig gemiddelde) een (veel) hoger totaal migratiesaldo per 1.000 inwoners hadden dan gemiddeld. Het gaat om Leopoldsborg en Borgloon, plus Heers, Voeren, Ham en Hasselt. Waarmee heeft het hoge totaal migratiesaldo in deze gemeenten te maken?

Het veel hogere totaal migratiesaldo dan gemiddeld in Leopoldsborg heeft uitsluitend te maken met een sterk positief (en veel hoger dan gemiddeld) migratiesaldo met het buitenland. Borgloon heeft het veel

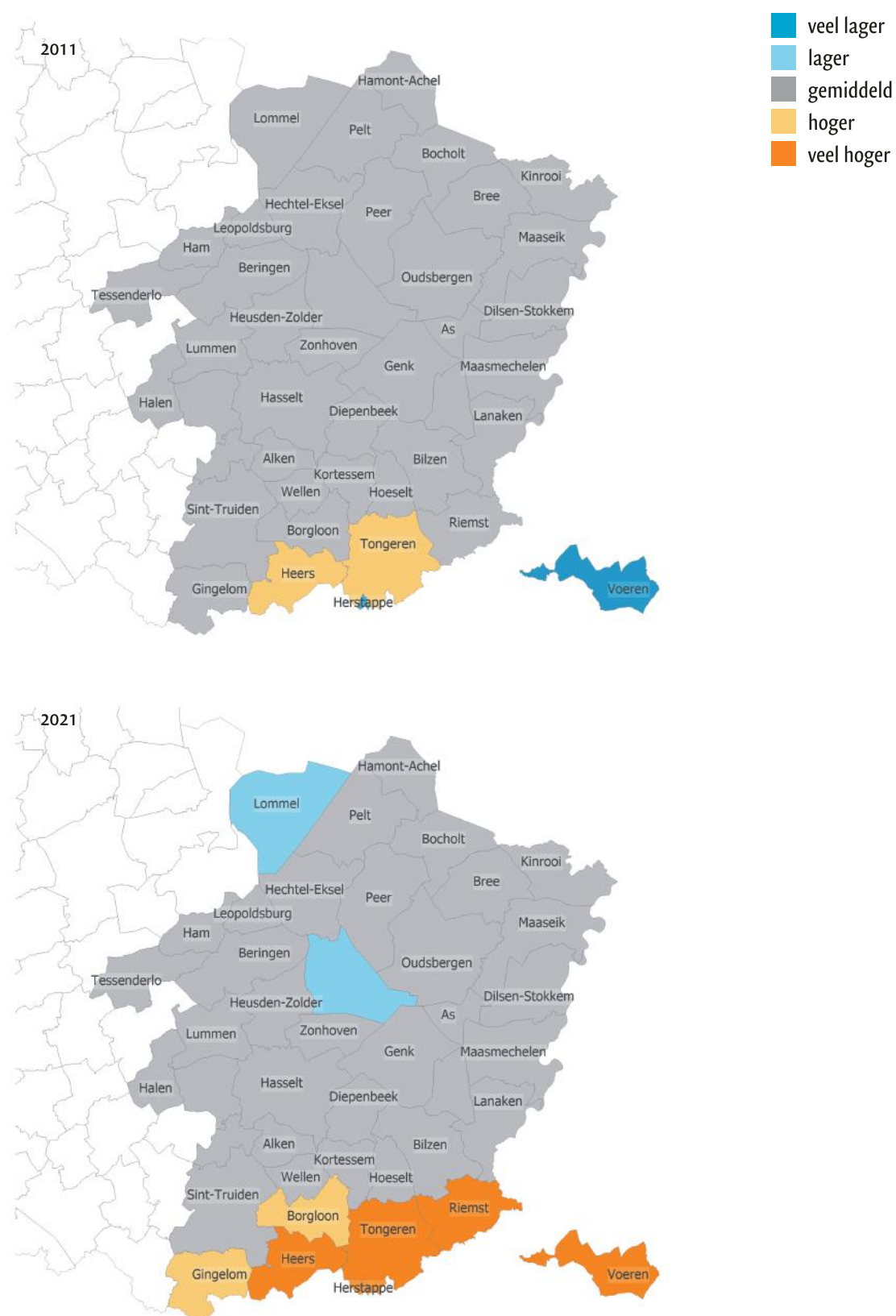
FIGUUR 08

Limburgse gemeenten: migratiesaldo met Vlaamse gemeente (per 1.000 inwoners / z-scores / vijfjarige gemiddelden van 2011 en 2021)

FIGUUR 09

Limburgse gemeenten: migratiesaldo met Waalse gemeente (per 1.000 inwoners / z-scores / vijfjarige gemiddelden van 2011 en 2021)

hogere totaal migratiesaldo dan weer vooral te danken aan een sterk positief (en veel hoger dan gemiddeld) migratiesaldo met een Vlaamse (of andere Limburgse) gemeente, en in mindere mate aan een licht positief (maar lager dan gemiddeld) migratiesaldo met het buitenland en aan een licht positief (hoger dan gemiddeld) migratiesaldo met een Waalse gemeente. In Heers en Voeren, die hoger dan gemiddeld scoren wat het totaal migratiesaldo aangaat, is dit te danken aan een sterk positief (en veel hoger dan gemiddeld) migratiesaldo met een Waalse gemeente, in Voeren ondanks een lager dan gemiddeld (en behoorlijk negatief) migratiesaldo met een Vlaamse (of andere Limburgse) gemeente. Ham en Hasselt, met globaal ook een hoger totaal migratiesaldo dan gemiddeld, hebben dit te danken aan een positief (en hoger dan gemiddeld) migratiesaldo met een Vlaamse (of andere Limburgse) gemeente, in het geval van Hasselt bovendien ook aan een behoorlijk positief (maar slechts gemiddeld) migratiesaldo met het buitenland.

Check alle gemeentelijke cijfers uit dit cijferdossier in de databank

>> NAAR DEZE CIJFERS IN DE DATABANK

Check de cijfers van de verhuisbewegingen van gemeente naar gemeente van 2021 in de databank

>> NAAR DEZE CIJFERS IN DE DATABANK (twee tabbladen)

MEER WETEN?

Surf naar het online platform limburg.incijfers.be. Klik daar verder naar de cijfers over bevolking of naar de databank. Heb je vragen? Bel dan naar Data & Analyse via 011 23 72 35 of e-mail naar dataenanalyse@limburg.be.

Volg alle nieuws over Limburg in cijfers op twitter: [@LIMBURGinCFRS](https://twitter.com/LIMBURGinCFRS).